

"DRAUGAS"

Published Daily Except Sundays
One Year \$8.00
Six Months \$4.00
AT NEWS-STANDS 3c. A COPY
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
2334 S. Oakley Ave. Chicago, Ill.
Tel. Roosevelt 7791

DRAUGAS

(LITHUANIAN DAILY FRIEND)

JŲ MYLI LIETUVĄ
PIRK LAISVĖS
BONĄ

KAINA 3 CENTAI
PRICE 3 CENTS

CHICAGO, ILLINOIS PENKTADIENIS, RUGS. (SEPT.) 30 D., 1921 M.
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

METAL-VOL. VI No. 230

NAUJAS HYMANO PROJEKTAS VILNIAUS KLAUSIME

Tą Projektą su Pataisymais Lietuva Priima

GENEVA, Šveicarija, rug. 30. — Laikraštis "Journal de Geneve" padėjo savo skiltyje naują Hymano projektą Vilniaus klausime. Pirmojo jo projekto, kituomet padaryto Briuselyje, Lietuva nepriėmė, nes tase buvo labai palankus lenkams. Naują projektą su kai kuriomis pataisymais Lietuva sutiko priimti. Lenkai ne. Tačiau prieš lenkų norą tas naujas Hymano projektas visgi induotas patvirtinti čia Tautų Sąjungos suvažiavimui. Galimas daiktas, suvažiavimas jį patvirtins ir Varšava turės atsisveikinti su Vilniumi.

Sienos.

Naujo projekto antrasis skirsnis toksai:

Sienos tarpe Lenkijos ir Lietuvos valstybės eina išilgai žinomos Curzono linijos net ligi Nemuno. Paskui Nemunu ligi Druskininkų. Iš ten linija eina per Starąją Rudą, Ežerų ir šalimais Valia siekia Nemuną. Toliau Nemunu eina net ligi Berežinės upės. Iš ten pasuka kiek į rytus, paskui į vakarus ir atsiremia į Rusijos sieną, pažymėtą Rygos taikos sutartyje.

Trečias skirsnis skamba: Vilniaus apskritis Lietuvos valstybėje bus autonominis kantonas. Sienos tam kantonui bus nustatytos padalinės pusiau šiandieninė neutralės zonos juosta. Ta siena tęsis į rytus nuo Giedraičių ir Sirvintų. Vilniaus kantonui lieka Vilniaus-Varėnos geležinkelis.

Centralė valdžia.

Ketvirtasis skirsnis toksai: Vilniaus kantonas bus įs-

teigtas analoginiai su Šveicarijos bile vieno kantono konstitucija (bus vyknamoji ir įstatymų leidimo valdžios, taip pat vietinės valdžios, kantonui valdininkus rinkti teisės ir tt.). Vilniaus kantono atstovybė turės tas pačias arbitracijas kaip ir Berno (Šveicarijoje) federalė valdžia santykiuose su savo kantonais. Lietuvos centralė valdžia, taip pat Lietuvos seimas turės sėdybą Vilniuje.

Armija.

Penktas skirsnis: Armija bus suorganizuota apskričiais, pasiremiant abiejų Lietuvos įstatymu. Kaip Vilniaus kantono, taip likusios Lietuvos dalies kariniai negalės pereiti sienos vienon ar kiton pusėn, išėjus karą arba pakilusius ten ar kitur kokius nors sumišimus. Tačiau tokiam karinių perėjimui bus reikalingas centralio seimo leidimas. Jei karais tas seimas nebūtų tuo metu sesijoje, prisieitų jį tuo jaus sušaukti. Vilniaus kantono kariuomenei vadą skiria centralis Lietuvos seimas.

Sienų išvedimas.

Galutinas sienas tarpe Lietuvos ir Lenkijos ir Vilniaus kantonui išveda specialė komisija, kurioi ineina trys nariai paskirti Tautų Sąjungos ir po vieną intereso tų pusių. Jei kartais tarybomis nebūtų galima panaikinti nesuipratimų, Tautų Sąjungos atstovai sprendžia ir baigia pakilusius ginčus.

Jei Lietuva ir Lenkija pasiekia norėtų padaryti toje sutartyje kokias nors atmainas, apie tai turi painformuoti T. Sąjungą.

Anglija Kviečia Airius Taikos Konferencijon

NEGALI SVAJOTI APIE RESPUBLIKĄ.

LONDONAS, rugs. 30. — Anglijos premieras Lloyd George pagaliau vakar atsakė Airijos sinn-feimeriams.

Premieras de Valerai pasiuntė pranešimą, kuriuom oficialiai kviečia airių atstovus konferencijon, kuri turi prasidėti spalio 11 d. Londone.

Premiero atsakymas de Valerai pasiūstas iš Gairloeh, Skotijoje, kur laikinai apsigyvenęs.

Atsakyme aiškiai sakoma, kad Airija gali sau turėti laisvę, bet apie kokią tai respubliką negali nei svajoti. Airija yra imperijos dalis, to kia ir pasiliks ir toliau.

Airių atstovai šaukiami

konferencijon ne kaip atskirios valstybės žmonės, bet kaip imperijos valdiniai. Centralė imperijos vyriausybė paklausis jų reikiamų troškimų. Ir šaliai duos tai, kas yra galima duoti. Tik ne atskirios respublikos pripažinimą.

Iš Dublino pranešta, kad tenai de Valera jau gavęs premiero pranešimą. Vienas de Valeros kabineto narių pasakė:

"Atsakymas tikrai geras. Nis tai buvo laukiama."

Kalbama, kad de Valera pasidarbuos premieriui duoti greitą atsakymą į tą pakviatimą konferencijon.

Paroje, rugsėjo 28-29, Chicagoje pavogta 17 automobilių.

PROTESTUOJA PRIEŠ GRAIKUS.

Kemal pašą paaugštintas feldmaršalu.

Konstantinopolis, rugs. 30. — Anglų kariuomenės komet dantas šitame mieste, gen. Harington, pasiuntė savo vyriausybę protestą, kad graikams liuosai leidžiama su jų karo laivais plaukioti Dardaneliais ir pačiame Konstantinopolyje turėti karo veikimų bazę.

Atsimetus graikams, turkai nacionalistai Angoroj šiandien pamini didelę tautinę šventę. Angoros seimas Mustapha Kemal pašą paaugštino feldmaršalu ir dar prisegė "pergalėtojo" vardą.

ITALIJOS KUNIGAİKSTIS NĖRIS SOSTO.

LONDONAS, rugs. 30. — Vienas Romos laikraštis pakėlė nepaprastą sensaciją, kuomet padėjo žinią, kad kunigaikštis D'Aosta, dabartinio Italijos karaliaus giminaitis, darbuojasi nuo sosto pašalinti karalių ir pats sostą apimti.

Tuo tikslu to kunigaikščio pasekėjai veda smarkias agitacijas net pačioje armijoje. Ir augstųjų karininkų tarpe jis randa daug sau šalininkų.

NEMALONIAI SUTIKTA PRANCUZŲ MISIJA.

PARYŽIUS, rugs. 30. — Aną dieną Venecijon, Italijoje, atvyko prancuzų misija, prieš kurią gyventojų minios pakėlė neprielankią demonstraciją.

Čia Italijos ambasadorius dėl to nuotikio buvo priverstas atsiprašyti Prancijos vyriausybę.

BEDARBIAI ITALIJOJE.

ROMA, rugs. 30. — Kuomet Suv. Valstijose siaučia didelis nedarbas ir nedirbančių žmonių skaitlius siekia keletą milijonų, Italijoje, kur visais laikais buna per daug darbininkų šiais metais turėta vos 388,000 bedarbių.

Tečiau streikai Italiją baisiai čia. Nes nuolat darbininkai turi streikus jei ne vienur, tai kitur.

Didžiausias nedarbas atjaučiamas Trieste. Tenai darbininkai pagaliau patys sutiko su mažesnėmis užmokestimis, bi tik turėti koki nors darbą.

KARALIENĖ SKOLINA PINIGŲ.

PARYŽIUS, rugs. 30. — Rumunijos karalienė pati rūpinasi valstybės reikalais. Šiuo kartu jinai valstybės vardu užsieniuose užtraktė 10 milijonų dolerių paskolos. Už tuos pinigus bus nupirkti visokių ūkiui ir pramonei mašinų.

TOKYO, rugs. 29. — Japonija parenka delegatus nusiginklavimo konferencijai Washingtono. Delegacijos pirminku skiriamas princas Tokugawa.

VOKIETIJOS IŠGINKLAVIMO PASEKMĖS.

LONDONAS, rugs. 30. — Gauta žinių, kad sąjungininkų komisija, kuriai pavesta kontroliuoti Vokietijos išsiginklavimą, esanti patenkinta atliktais savo darbais. Nes Vokietija mielai atidavė komisiškai ginklus ir daugelį karo medžiagos sunaikino.

Iki šiolei sunaikinta 32,000 visokios rūšies armetų. Palikta tik 102 armetos, kurias paskiau prisieis sunaikinti.

Visokios rūšies šovinių sunaikinta 34 milijonai tonų. Dar apie vienas milijonas prisieis sunaikinti.

Be to, sunaikinta 110,350 kulkasvaidžių; mašininių šautuvų, 35,566. Paprastų šautuvų sunaikinta 4,160,000.

Taigi komisija atlikusi daug darbo. Dabar kitai komisijai bus pavesta prižiūrėti, kad vokiečiai negamintų naujų ginklų ir amunicijos.

BOLŠEVIKAI UŽSIGINA SAVO VEIKIMO.

LONDONAS, rugs. 29. — Bolševikų valdžia atsako Anglijai į jos notą, su kuriaja Maskvos valdžia buvo kaltinama už vedamą bolševistinę propagandą artimose Rytose.

Bolševikai užsiga visokių veikimo. Ir pažymi, kad tuo klausimu jie atliks tyrimus. Nes Maskvai nieko nežinoma apie kokią ten propagandą.

UGNEKALNIS NERIMAUJA

MEXICO CITY, rugs. 30. — Šalė šito miesto pradėjo smarkiai ošti didelis kaip ir prigesęs ugnikalnis Popocatepetl.

Aplinkiniai gyventojai bėga apimti baimės.

DEL MARKĖS PUOLIMO PAKILUSI PASIAUBA.

Bausti spekuliantus! šaukiama Vokietijoje.

BERLYNAS, rugs. 30. — Neseniai kancleris Wirth pranešė, jog Vokietija turės baltą krutytį, jei jai prisieis greitai laiku išmokėti sekanti milijardą markių auksu karo kontribucijos.

Tie jo žodžiai tuojaus atsiliepė ir finansinę Vokietijos padėti. Tuojaus pradėjo puliti žemyn vokiškos markės vertė.

Del markės vertės puolimo šiandien pakilusi pasiauba. Nes per praėjusias šešias savaites 70 nuolė nupulė vertė ir dar vis puola. Kad tuo tarpu Vokietijoje šiandien nėra jokio politinio ir ekonominio krizio.

Markės puolimas visų višai aiškinamas. Paduodama daugybė visokių priežasčių.

Priežastys.

Tečiau svarbiausias priežastis galima nurodyti štai kokias: 1. Vyriausybė perka svetimų šalių apdraudas ir tuo pačiu laiku spazudina daugybę poperinių markių.

PIEŠ KAIZERIO NUOSAVYBES IR MONARCHISTUS.

BERLYNAS, rugs. 30. — Nepriigulmingųjų socialistų frakcija indavė čia parlamentui projektą konfiskuoti visas buvusio kaizerio ir jo namiškių, taip pat daugybės princų ir princesių nuosavybes ir tuos visus turtus pakeisti respublikos nuosavybe.

Be to, tuo pačiu projektu ta socialistų frakcija reikalauja aštriai sudrausti visus monarchistus, neleisti jiems rengt jokių monarchistinių iškilmybių.

Neklausant jiems nemokėti jokių pensijų, Tegu jie sau žinosi.

JOKIOS POLITIKOS.

RYGA, rugs. 30. — Amerikos šelpimo organizacijos administratorius pranešė šelpimo direktoriui Rusijoje, kad šelpimo darbuotojai neužsimų jokia politika ir šelpimo darbe neatsižūrėtų į žmonių religiją.

GELEŽINKELIŲ STREIKAS AIRIJOJE.

LONDONAS, rugs. 30. — Pakėlė streiką Airijoje Pietvakarinio geležinkelio 10,000 darbininkų. Tuo streiku didžiaai apstunkintas pristatymas reikalingo maisto Dublinan.

PLIENO KOMPANIJA PERKA DOKUS.

MILWAUKEE, Wis., rugs. 30. — Bethlehem Steel korporacija perka sausumos dokus Baltimorėje nuo laivų statymo kompanijos.

Tie dokai kontroliuojami vietos kapitalu per Wisconsin Securities kompaniją.

2. Neįvykdymas aštrios mokesčių rinkimo programos, kurią kituomet žinomas Erberger suplenavo ir už tai buvo nužudytas.

3. Vedama čia ir New York vokiškomis markėmis spekuliacija. Ta spekuliacija padaro savo. Pakelia žmonėse nepasitikėjimą marke. Del to markė nustoja savo vertės.

4. Vokiečių netekimas prekybos laivyno ir skatlingų kolonijų. Tas tiesioginiai pakenkia prekybai ir pinigų mainybai.

Prieš spekuliantus.

Finansinė padėtis labai rimta. Ir todėl ji šiandien atvaiciama visoj Vokietijoje. Ypač Bavarija paliesta daug tos padėties. Taigi tenai šiandien daugiausia ir pakeliamas puolimas prieš spekuliantus biržoje, kur sprendžiamas markės likimas.

Spėjama, kad vokiečiai spekuliantai praneša klaidingas žinias New Yorko biržai. Pasiremiant tomis žiniomis, N. Yorko tad ir skelbiamas markės puolimas.

Taigi ir šaukiama tuos visus spekuliantus išgauti ir bausti kaip šalies išdavikus. Kitai jie visai šalį pragaištin prezidiumas ir vykdomasis organas.



MOKYTOJŲ KURSAI.

TELŠIAI (Elta). Telšių ir Kretingos sričių liaudies mokyklų mokytojų kursai, prasidėjo birželio 25 d. baigsis rugpjūčio 10 d. Kursus lanko 132 asmenys: 111 mokytojų ir 21 kandidatas. Telšių srities mokytojų buvo 58, Kretingos 47, Mažeikių 5 ir Tauragės 1. Iš kandidatų buvo 1 baigęs gimnazijos 5 kl., 12 baigęs gimnazijos 4 kl.; baigę metinius mokytojų kursus prie Telšių gimnazijos 6 ir mažesnio išsilavinimo 2.

Kursų mokytojai buvo: p. Plušnaitis (Telšių sr. mokytojų instruktorius), p. Moliukevičius (Kretingos mok. instruktorius). Telšių gimnazijos mokytojai p. L. Abromavičius, J. Gediminas ir P. Kochas ir dar laikinai A. Torau (srities intendantas) ir M. Mačernis (Berlyno universiteto studentas). Buvo dėstoma: Paidagoginė praktika. Paidagogika, lietuvių kalbos ir aritmetikos metodika, lietuvių kalba, aritmetika, geometrija ir gamta. Kursai buvo padalyti į dvi grupes: jaunesnioji 75 ir vyresnioji 57.

Iš šių visų laikė kvotimus tik 81. Septyni išlaikė iš visų dalykų, o iš vieno, ar kelių dalykų išlaikė 59.

Šimet atidaromos naujos mokyklės: Vidamantose (Varnių v.), Buožinkuose (Alsėdžių v.), Vedegnuose (Rietavo v.), Gegrenuose ir Pasruojuoje (Žem. Kalvarijos v.), Godunave (Telšių v.), ir rusų mokyklos Kaunatave ir Juozapave; be to manoma atidaryti Lankos lauke (Alsėdžių v.) ir Plungėje 2 komp., mokyklos.

Liet. "L-vė"

PRASIZENGIMAI.

SEDA, (Mažeikių aps.). Renkant į Sedos valsčiaus savivaldybės tarybą darė daug bereikalingų priekabių ir nemalonių Sedos viršaitis katalikų darbininkų ir ukininkų su pavasarininkų sąrašui, bet graf. Kašauskiui iš Plinkšų dvaro tik grįžusiam iš Lenkijos, dar neturint Lietuvos valstijos pilietybės, (nes dar nėra priimtas), leido balsuoti ir buvo į rinkimų sąrašą įtrauktas. Kas aiškiai yra priešinga įstatams, nes graf. Kašauskis, netik nėra Lietuvos piliečių, bet žmonių skaitomas priešininku Lietuvos Nepriklausomybės, ir, regis, yra lenkų kariuomenėje tarnavęs.

Liet. "L-vė"

ŠIAULIAI. (Elta). Rugs. 18 d., Šiauliuose įvyko suvažiavimas naujai išrinktų Šiaulių Apskritis tarybos narių Krikščionių-Demokratų srovės pasitarti del pirmo apskrities tarybos posėdžio, kuhansti kaip šalies išdavikus. Kitai jie visai šalį pragaištin prezidiumas ir vykdomasis organas.

PLĖSIKAL.

PANEVĖŽYS (Elta). Panevėžy pradėjo statyti kelius murinius namus — rugpjūčio 15 d., 8 kilometrai nuo Panevėžio apie Piniavą plėšikų gauja, apsitačiusi milicininkų ir kareivių drabužiais, apsiginklavę šautuvais ir bombomis, dienos metu apiplėšė daugybę žmonių, einančių ir važiuojančių keliu. Apiplėšė kelių tukstančių auksinų sumai.

VIDURINIOJI SUAUGUSIŲ MOKYKLA.

ŠIAULIAI, (Elta). Nuo š. m. rugs. 5 d. Šiauliuose atsidaro Vidurinioji Suaugusiems mokykla. Kvotimai buvo rugsėjo 1 dieną. Į pirmą klesę bus priimami nuo 16 metų amžiaus. Programa bus taip sudaryta, kad išėjus per metus dviejų klesų kursų.

TURI PELNO SU 5c.

SAN FRANCISCO, Cal., rugs. 30. — Čia veikia muniipaliai gatvekariai. Žmonės už važinėjimą moka tik 5c. Tačiau miestas turi gražaus pelno, kurį pavartos kai kurių linijų pailginimui.

VESULOJE ŽUVO KELI ŠIMTAI ŽMONIŲ.

TOKYO, rugs. 29. — Vidurinėje Japonijoje šiautė taifunas (baisios vėsulos rūšis). Šimtai žmonių turėjo žūti. Juros pakraščiais nuskandinta daugybė valčių ir laivų.

CHICAGOS MIESTO TARYBA APIE BEDARBIUS.

Chicago miesto taryba vakar pagaliau atkreipė dėmą į nedirbančių žmonių blogą padėjimą. Tuo tikslu išnešė rezoliuciją. Miesto majoras įgaliojamas paskirti komisiją, kurion ineitų aldermanai, miesto valdininkai ir žymesnieji piliečiai. Tos komisijos uždavinys turėtų but kaip nors parupinti darbą bedarbiams, kadir susiaurinant bet graf. Kašauskiui iš Plinkšų dvaro tik grįžusiam iš Lenkijos, dar neturint Lietuvos valstijos pilietybės, (nes dar nėra priimtas), leido balsuoti ir buvo į rinkimų sąrašą įtrauktas. Kas aiškiai yra priešinga įstatams, nes graf. Kašauskis, netik nėra Lietuvos piliečių, bet žmonių skaitomas priešininku Lietuvos Nepriklausomybės, ir, regis, yra lenkų kariuomenėje tarnavęs.

O R A S. — Šiandien gražus oras; vėsu.

PINIGŲ KURSAS.

Svetimų šalių pinigų vertė, mainant nemažiau 25,000 dolierių rugs. 29 buvo tokia pagal Merchants Loan & Trust Company: Anglijos sterl. svarui 3.70 Prancijos šimtui frank 7.12 Italijos šimtui lirų 4.14 Vokietijos šimtui mark. 82 Lietuvos šimtui auks. 82 Lenkų šimtui markių 82

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

"DRAUGAS"

Enia kasdieną išskyrus nedėdienius
PRENUMERATOS KAINA:

CHICAGOJE IR UŽSIENYJE:

Metams \$8.00

Pusei Metų 4.00

SUV. VALST.

Metams \$6.00

Pusei Metų 3.00

Prenumerata mokasi iškalno. Lai-
kas skaitosi nuo užrašymo dienos
ne nuo Naujų Metų. Norint permai-
nyti adresą visada reikia prisiųsti ir
senas adresas. Pinigai geriausia sių-
sti išperkant krasoje ar ekspresu "Mo-
ney Order" arba įdedant pinigų į
registruotą laišką.

"DRAUGAS" PUBL. CO.

2334 S. Oakley Ave., Chicago.

Tel. Roosevelt 7791

"LAIMINGI" ŽMONĖS.

Federalė atsargos taryba

(the federal reserve board) pa-

skelbė, kad Suv. Valstijų gy-

ventojai šiandie yra laimin-

giausi žmonės visame pasaui.

Laimingiausi todėl, kad

maistas, pastogė, drabužiai ir

visi kiti gyvenimui reikalingi

daiktai čia yra pigiausi, paly-

ginus su kitomis šalimis.

Kas svarbiausia, sako tary-

ba, kad čia po karo viskas

jau gerokai atpigę, bet uždar-

biai vis stovi pačioje aukštu-

moje. Ko panašaus nerastum

nei Europoj, nei kur kitur.

Abelnojo pardavimo kainos

čia yra 41 nuošimtį didesnės

už buvusias prieškarines kai-

nas.

Ne taip yra kitose šalyse.

Ir taip: Italijoje 400 nuoš. di-

dėsnės už prieškarines kainas;

Britanijoje 100; Prancijoje 232;

Vokietijoje 1,467; Svedijoje 111;

Danijoje 153; Japonijoje 96;

Australijoje 60; Kanadoj 76;

Indijoje 83.

Be to, Suv. Valstijų gyven-

tojamis nesunku yra gauti ko-

kių nori pertekliaus daiktų.

Europoje kaip tik priešingai.

Antai Vokietijoje išsilavinę

amatnūs darbininkai ameri-

koniškais pinigais uždirba 3

dol. 50c. savaitėje. Gi Suv.

Valstijose amatninkai paima

8 dol. arba daugiau dienoje.

Čia žmonės dirba mažiau va-

landų, gi Europoje ilgiaus.

Federalės atsargos taryba,

rodos, mėgina visus įtikinti,

kad čia jau pergeri darbinin-

kams laikai, reikia juos pras-

tinti. Nusako taip dailiai, kad

nei rojuje nerastum gražesnio

gyvenimo.

Tiesa, čia daugelis gyvena

gerai, kitiems net pergerai.

Bet milijonams darbininkų jau

neberekia didesnio vargo. Mi-

lionai jų nedirba, neturi duo-

nos. Kiti milijonai kadir dirba

ir gerai uždirba, bet jų visų

uždarbį prarįja nuoma, ku-

ras, šviesa ir visokios rūšies

nepažaboti trustai.

Europos darbininkų uždar-

būs matuoti amerikoniškais

dolieriais yra pigus daiktas.

Apie 400 vokiečių markių pa-

daro 3 dol. 75c. Jei Vokie-

čiuose darbininkas savaitėje

uždirba 400 markių, tai rei-

kia uždirba kelias dešimtis

kartų daugiau negu pirm ka-

ro. Gi markė savo šaly turi

tinkamą vertę. Perkamoji

vertė, suprantama, atpigus.

Bet juk ir dolerio perkamoji

vertė šiandie kuone perpus

mažesnė, negu buvo 1913 me-

tais.

Taigi, kas kita darbininkus

raminti ir kas kita jiems pasa-

kyti teisybę. Tečiau nei tuo

nei kitu negalima alkio užtotti,

nors daugelini čia būtų ir ge-

riausi laikai.

ŽVAIGŽDELEI.

Daug žiū padangę žvaigždu-

Vilioja šviesa maloniai. Čiū

Katrągi taip meiliai spindėjo

Matušei benigdant mane?

Tai ši, va, mažutė grakštutė;

Judri, kaip lašelis rasos,

Meili, kaip seselės akutė,

Gaili, kaip verksmai mus rau-

[dos.

Vai kaip buvo gera, kaip lin-

Namie su gera matuše! [ksma

Atminus, graudi ašarėlė

Nurieda per veidus slapčia.

Nors tu bent spindėki, žvaig-

[dele,

Kol ašaros nenudžius,

Ir rodyki tolimą kelią

Į brangius tėvų namučius.

Putinas.

"DRAUGO" KORESPONDENTAS VILNIUJ

Tęsinys

Jaunai jo energijai šale ener-

gingo klebono drąsiai ir pro-

tingai kovojančio už tiesą ir

teisybę, buvo tikras pasilsys.

Netoliesia yra puikus ežeras ir

gera maudynė. Tai viskas ko

reikia vasaros metu ramios są-

žinės darbininkams.

Frontas ir Neutralė Juosta.

Atsipašęs gerbtiną kleboną

už ką netyčiomis pataikiau į

pietūs, sėdau į Ford'ą ir pus-

čiojau toliau. Smiltėtas vieške-

lis priėjo prie slėnis, kurioje

tekėjo upė. Bet šoferas neva-

žiavo žemyn nuo kalno, tik pa-

suko dešininį siaurą keletu ir

artymiausio ukininko namus.

Kieme po pavėsiu gulėjo keletas

Lietuvos kareivių. Pama-

tę automobilį jie sustoję; vie-

nas priėjo artyn ir pasiėmė

Didžiojo Štabo leidimus. Su

jais jis nuėjo į ukininko grin-

čią.

Veikiai iš vidaus atvyko du

jaunu karininku. Jiedviem ei-

nant pro kareivius mačiau, kad

kareiviai savo viršininkus ger-

bia ir jų klausė, bet neturi

nei kiek to vergiškumo, ku-

ris budavo šlykščiai žymus se-

nose Europos tautų armijoje.

Karininkai grąžino paspor-

tus, Štabo leidimus pasilikę

sau, o vietėje leidimų liki

frontui davė mažus raštelius,

kurios reikia įteikti sargybi-

niui saugojančiam frontą. Tuo-

mi ir baigėsi formalumai.

Už trijų minučių fordas, šo-

feras ir aš jau buvome pačia-

me fronte. Iš pasislėpus tarp

medžių palapinės išėjo jaunas

gražus Lietuvos kareivis ir

leido važiuoti į neutralę juos-

tą. Bet važiuoti ne visai buvo

lengva, nes upė bėga skersai

kelio, o tiltas per upę ap-

grautas. Likę tik pylimo ren-

tiniai ir balkiai, o grėstai nu-

inti. Jų vietoje tik užmesta

betvarkiai keletas palaidų len-

tų.

Šoferas baisiai pyko ir kalti-

no Lietuvos kareivius, kam jie

suardė tiltą. Šoferas jiems

daug sykių liepė jį pataisyti,

ninkų klausi

ti popirosų, už ką padeda per-

stumti automobilį palaidomis

lentomis per tiltą. Mano nuo-

monė žymiai skyrėsi nuo šofe-

ro pažiūrų. Pirmiausiai aš

mintijau, kad kareiviams pri-

tinka labiau klausyti savo

vyresniųjų, negu praeivių. An-

tra, vyresnieji gerai daro lai-

kydami apgrautą tiltą, nes

delto Želigowskio artilerija

sugarmėtų į vandenį, jei pasi-

leistų iš priešingos pusės

bėgti į Lietuvos kraštą. Pa-

galiaus ir pats šoferis dabar

neturi nei pagundos prašvilpi-

ti su savo automobiliu pro

sargybą neparodęs jai raštų.

Jei jis tą padarytų, tai Lietu-

vos kareivis turėtų pasiūsti

plieninį bitį paskui jį. Tai-gi

Lietuvos kareiviai daug ge-

riau mėgsta laikyti suardyta

tiltą negu šaudyti į žmones,

kad ir sukčius.

Tarp Lietuvių fronto ir

lenkų linijos yra kokia de-

šimties viorštų pločio juosta.

Ten neva santarvė viešpatau-

ja, bet tikrai tai nėra val-

džios. Ir išvažiuo tu, ruožo ga-

lia liudna. Telegrafo stulpai

nupjautyti parvirtę guli ant

žemės. Šalis smiltėta ir miš-

kais apaugusi. Yra ir sodžių,

bet žmonių nematyti dirbant

laukuose. Tečias dirvos apse-

tos ir jai noki, kaip vi-

sur. Vistomis matyti naujai

skubiai pasistatytų triobų, tur-

but, sugriautųjų vietoje.

Želigowskio Frontas.

Skersai kelio pertiestas me-

dis lyg svirtis gulščia. Pri-

važiavom ir sustojom. Automo-

bilis triubijo kiek galėdamas.

Po valandėlį iš budo dirvoje

išėjo kareivis su lenkų žyme

ant kepurės. Jis patraukė vie-

lį einančią nuo svirties į bu-

dą. Svirtis pakilo ir automo-

bilis pervaziavo. Šoferas žinojo

kad iš vieškelio reikia

suktis po kairei siauru keletu

ir važiuo juomi kelias dešimtis

sieksnių, kol kelelis atsirėmė

į geležinkelio bėgius. Ana-

pus jų yra stoties trioba.

Perėjė per bėgius įėjom į

vidų. Ten buvo du lenkų valdi-

ninku ir viena valdininkė. Ant

sienos Pilsudskio portretas ir

Lenkijos žymė. Ant sienos

taip-gi buvo pripilintas prane-

šimas, kad vienas karininkas

nužudė žmogų, apipilė lavō-

ną, tapo sugautas, nuteistas

mirtyn ir sušaudytas Vilniuje.

Valdininkai ėmė peržiūrinė-

ti mus dokumentus. Prancūzų

misijos raštelį jie pasilaikė,

mano pasportą gautą iš Ame-

rikoninės Lietuvių Atstovybės

labai atydziai žiūrėjo; paskui

mane pakvietė į atskirą kam-

barį daryti asmeninę reviziją.

Tuo pačiu laiku buvo atvykę

kitas lietuvius, kurio pavardė

baigėsi "ski." Tam jie asmeni-

nės revizijos nedarė. Šoferas

visą laiką tik juokus krėtė su

lenkų valdininkais: jie gerai

pasipažinojo.

Lenkų valdininkai paaiški-

no, kad man butinai reikia

Vilniuje pasirodyti jų įstaigo-

je prie Vokiečių gatvės No. 2

DRAUGAS

PART TWO
CULTURAL SECTION

SĖJIKAS.

KONFERENCIJA NEDARBO KLAUSIMU.

Sios savaitės pradžioje Washingtone prasidėjo nacionalinė konferencija nedarbo klausimu. Konferenciją sušaukė komercijos ir darbo departamentai, pasiremiant nurodymais paties prezidento Hardingo.

Konferencijos tikslas surasti tinkamų priemonių pirm žiemos sumažinti visoj šaly nedarbą. Nes kuomet tuo klausimu nieko neveikiant ateis žiema, gi keli milijonai darbininkų neturės darbo, taip, kaip šandie neturi, tuomet gali būti labai blogai.

Konferenciją atidarė pats prezidentas Hardingas. Atstovais pakviesta žymiausias kapitalo ir darbo vadai ir visokios pramonės ekspertai.

Konferencijos atstovai pasiskirstė į visą eilę komitetų. Kiekvienam komitetui duota apspręsti koks klausimas.

Pati konferencija savaitę pasiluosavo. Gi komitetai šandie riša nedarbo problemas.

Spalio 5 dieną konferencija žada susirinkti visame savo pilnume ir paklausti tų komitetų raportų, jei tie tokius suspės ligi to laiko surengti.

Kaikurie komitetai šandie šaukia liudininkus ir nuo akmens patiria apie darbo ir nedarbo padėtį, apie darbininkų upą ir apie netolimą ateitį. Tie liudininkai, tai daugiausia visoki direktoriai, turį sąryšių su darbu, arba bent gerai nusimaną apie darbą. Jie duoda komitetams reikalingų nurodymų ir daugelį šiaip visokios svarbios medžiagos, kuri bus pavartota raportams.

Iš Washingtono pranešta, jog kai kurie komitetai jau turi sudarę plenus, koku būdu sumažinti nedarbą. Tačiau tie plenai nebus paduoti viešumon. Pirmiausia jie bus induoti susirinkus pilnai

konferencijai ir tik paskui paskelbti visuomenei.

Tenka patirti, kad bedarbiams bus duodama daugiausia visuomeninio (public) darbo. Tokio darbo turi gana daug atskiri miestai, valstijos ir pati federalė vyriausybė.

Vienas aiškus daiktas tai, kad šita konferencija nebus tuščia taip, kaip kitais kartais sušauktos konferencijos. Šitoje konferencijoje yra daug energijos ir tikro noro palengvinti nedirbantiems milijonams darbininkų. Gi kur yra noras, tenai iš pasidarbavimo visuomet plaukia ir geri vaisiai.

Milijonai darbininkų šandie atsigryžę į šalies sostinę. Laukia jie tos konferencijos pasekmių.

Grudas.

GELEŽINKELIEČIAI BALSUOJA UŽ STREIKĄ.

Suv. Valstijoms grumoja generalis geležinkeliečių streikas. Streikas gali pakilti visai netikėtai, jei tan klausimui energingai koku nors būdu neįsimašys šalies vyriausybė.

Nesutinkant geležinkelio organizacijoms, žinoma geležinkelio darbo taryba pirm keleto mėnesių sumažino darbininkams užmokesnį. Nors sumažinimas ne didis, bet darbininkams, kurie sunkiai dirba, turi didelę reikšmę. Keletas centų darbo valandoje daugiau ar mažiau atsiliepia žymiai į darbininkų gyvenimą, kuomet siaučia brangenybė.

Geležinkeliečių organizacijų viršaičiai ilgas laikas mėgino intikinti tą darbo tarybą, kad užmokesnys nebutų mažinamas, kad to sumažinimo nuosprendis būtų atšauktas arba nors pataisytas.

Taryba apie tai nei klausyti nenorėjo. Nes kompanijos tarybą vertė dar daugiau mažinti darbininkams užmokesnį.

Kad taip, tai darbininkų organizacijoms liko tik viena

priemonė, būtent, streikas.

Streikas gali įvykti tečiau tik su tuom sutinkant daugumai pačių darbininkų. Tam tikslui tad atspausdinti balsavimo lapeliai (ballotai), išsiuntinėti darbininkams ir pakviesti balsuoti už ar prieš streiką.

Šandie Chicagoje skaito gaunamus balsus geležinkeliečių viršaičiai. Iki šiol suskaičiuota arti poros šimtų tūkstančių balsų. Ir pasirodo, kad dauguma darbininkų atidavė balsus už streiką.

Taigi jau nėra abejonės, kad bus nubalsuotas streikas. Ir streikui laiką paskirs viršaičiai.

Generalis geležinkeliečių streikas šaliai būtų didelė nelaimė. Taigi spėjama, kad yra noras, tenai iš pasidarbavimo visuomet plaukia ir geri vaisiai.

KIEK KUR ATSIEJO STREIKAI.

Kova darbo su kapitalu labai brangiai atsieina pasauliui. Pernai metais visokiais laikotarpiais 20 valstybėse streikavo apie 9 milijonai darbininkų. Ir todėl niekais nuėjo apie 105 milijonai darbo dienų.

Žemiau parodoma kur ir kiek sugaišinta streikui darbo dienų:

Vokietija	18,201,660
Italija	21, 650,200
Prancija	19,359,400
Anglija	6,926,900
Suv. Valstijos	11,287,400
Ispanija	11,630,100
Australija	620,000
Švedija	4,779,170
Austrija	902,900
Egiptas	441,000
Indija	1,780,000
Argentina	659,400
Balkanai	2,176,000
Piet. Afrika	809,000
eko-Slovakija	59,000
Danija	235,050
Norvegija	28,000
Airija	2,000
Sveicarija	2,653,160
Olandija	759,300

Kiekvienas čia mato kuri šalis kiek neteko darbo dienų. Kiek tai produkcijos būtų atlikta be nieko praleistomis dienomis.

Visos amatų unijos Italijoje skaito 1,800,000 narių.

stovio savo neva principais.

Socialistas. — Na, tai kaip galima pagerinti žmonių buvį?

Katalikas. — Aš nemanau, jog tai būtų išmintinga nukirsti žmogui galvą, tik delto, kad jam ją skauda, nežiurint kaip labai skaudėtų; aš nemanau, taipat, jog žuvis įgijo laisvę, kuomet ji įsikando į meškerę, nežiurint į daugybę vandens kuriame plaukioja. Gi man rodos, kad socialistai veda žmones tokiu pat keliu prapultin. Tikiau, kad galėsiu tamistai tai parodyti mums beieinant ir bediskusuojant tolyn.

Socialistas. — Aš įtikėsiu tamistai, jei man tinkamai priparodysi, kad mus socialistų principai negali išgelbėti žmonių iš dabartinio vargo.

Katalikas. — Labai gerai. Tęskim toliau nagrinėdami Statymo Bendrovę. Medžiaga reikalinga namų statymui turės būti suskaičiuota pirm visko, ar ne?



Iš kalėjimo dirbtuvė.

Naujosios Pietinės Valijos audinių dirbtuvių darbininkų unija siūlo senoj Parra-matta kalėjimo trobesius pakeisti dirbtuve gaminti vilninius auksklus.

Tam tikslui patariama įsteigti kompaniją vardu "Co-operative Woolen Mills" su 972,000 dolerių kapitalu.

Tose dirbtuvėse turėtų būti gaminamos visokios vilnonės gelumbės, kokių tik reikalinga vyriausybei. Be to, ten pat galėtų būti siuvami ir reikalingi rubai.

Aplamas uždarbis

Apskaičiuota, kad Wisconsin valstijos industrijose aplamai imant šandie kiekvienas darbininkas uždirba 23 dolerius ir 50 centų savaitėje.

Pernai šituo laiku aplamas kiekvieno uždarbis savaitėje buvo 30 dol. .01 centas.

33,000 darbininkų neteko darbo.

Badeno apskrity, Vokietijoje, ilgas laikas mažai buvo darbo visose auksklų gaminių dirbtuvėse. Dirbtuvių savininkai negalėjo gauti užtektinai žaliosios medžiagos, taipat užsakymų.

Kad taip, tai dirbtuvių savininkai pasitarę visai uždarė visas dirbtuves. 33,000 darbininkų paliko visai be darbo.

CONCORD, N. C. — Audinių dirbtuvių streikas kuris prasidėjo birž. 1 d. užsibaigė. 4,500 darbininkų sugrįžo dirbti. Sakoma, audinių turinčios užtektinai užsakymų kas užtikrina pavos darbą.

SPRINGFIELD, Mass. — Strathmore Paper kompanija paskelbė algų sumažinimą savo darbininkams nuo 10 iki 15 nuosimėjų.

Socialistas. — Tai taip. Tam tinkami žmonės, vadinami superintendo pagalbininkais, išruokos iki pat colui ar svarui kiek reik geležies cemento, akmenų, plytų, smėlio ir kitų reikalingų daiktų. Jie žino kad ir po kiek reiks įvairios medžiagos, tad viskas bus pristatoma vieton, by tik reikės. Butinai turės būti taip, idant užlaikant darbininkus nedirbant, apsisaugojus nuo aikvojimo ir imant aplamai, sumanys išlaidas.

Katalikas. — Raulai, kas nors panašaus turės būti įvesta ir į jūsų bendrą nuosavybę. Oficialiai turės išruokoti kiek reikės kiekvieno daikto, daiktelių nupirkti, kur ir tada pasiųsti ir tt. Ar ne tiesa?

Socialistas. — Labai aiški tiesa. Ta yra viena iš socialistų idėjų. Išrukojant viską pirm laiko ir betvarkant produkciją pagal tai, mes panaš

SPAUDIMAS DARBININKŲ.

Goodman Mfg. Co., kasykloms mašinų išdirbystė ir visiems savo mašinistams sumazino mokesť 10 nuoš. (paprastiesiems darbininkams sumazino mokesť porą savaičių atgal). Gi dirbantiems po to nelaimingą sistemą "piece work" grąžino tą mokesť kurį turėjo du metų prieš karą. Dar prie to šitai ką padarė, pavyzdžiui, jei darbininkas dirbantis kokią darbą per keliasdešimt valandų uždirba valandoje, daleiskim dolerį ir baigiant visą darbą vieną gabalą sugadintų, tai užmokesnį gaus tik tai "day work." A. Girgžda.

DAUGIAU DARBO.

The Streets Co. kontraktorinė prekinį vagonų karų taisymo įstaiga Chicagoje, smarkiai varo taisymo darbą, karų pilnas kiemas — yardas, dirba apie porą šimtų darbininkų.

Prieš šesetą savaičių dirbo vos porą, trejetą dešetų darbininkų, ir tai nepilną laiką, gi dabar dirba pora šimtų darbininkų su viršlaikiu.

Tas taip yra delto, kad tokios geležinkelio kompanijų įstaigos beveik visai uždarytos. Geležinkelio kompanijos taip daro kovai prieš darbininkus dėl sumažinimo mokesčio. A. Girgžda.

DUNBAR, Pa. — American Manganese kompanijos kasyklos nedirba. Darbininkai reikalauja užmokesčio sulig H. C. Frick nustatytos skalės.

Socialistas. — Tai taip. Kinsim tą baisų dabartinį aikvojimą. Beabejo, mes tai žinom, kad šitoki aprokavimai loš svarbią rolę ateity; ištikrui, jei gerai eitų išrokavimai, tai ir gyvent butų gera, bet jei neišruokos gerai, tai negalėsime tikėtis geresnio gyvenimo ateity. Musų dabartinė sistema mes nesame patenkinti del daugelio priežasčių: vieni nepatenkinti darbu kiti užmokė, dar kiti valgiu, ir tt. Bet, kadangi šitoki nepasitenkinimai kyla įvairiose vietose, tai gi mes bandysim visiems įtikti. Bendros nuosavybės korporacijoje visos tas nepasitenkinimas ateis tik iš vienu, iš valdžios kuri bus bendra krautuvė ir iš kurios gausim viską.

Katalikas. — Taip, matau koncentravimo ir nepasitenkinimo didelį pavojų ir absoliutišką tikslis sąsąskaitybos reikalingumą. Bet ar tai nebus begalo didi problema?

(Bus daugiau)

BOSTON, Mass. — Naujos Anglijos audinių dirba apie 90 nuosimėjų normalinės įtalpos. Kai kiuos audinių dirba pilną laiką ir kitos dieną ir naktį.

ST. ALBANS, Vt. — Central Vermont geležinkelio vietinės dirbtuvės tapo uždarytos rugsėjo 24 d., laukimui geresnių laikų.

NEW CASTLE, Pa. — American Sheet and Tin Plate kompanijos dvi liejyklos pradėjo dirbti rugs. 26 d., padarant iš viso dvyliką liejyklų pradėjusių dirbti.

VAKARINĖS MOKYKLOS ATEIVAMS.

Rugsėjo 12 d., New Yorko miesto vakarinės mokyklos atidarė savo duris visiems nuo šešiolikos metų iki šešiasdešimties, kurie tik nori pramokti anglų kalbą, prisirengti prie pilietybės, padidinti uždarbio atlyginimą, apsipazinti daugiaus su šituo kraštu, su jos istorija ir valdžios pradžia.

New Yorko vakarinės mokyklos padalintos į pradines (elementary) mokyklas, vakarines aukštesnes mokyklas, ir amatų mokyklas.

Vakarinės pradinės mokyklos atidarytos visiems, bet vakarinės aukštesnės mokyklos tik tiems, kurie užbaigę pradinę mokyklą arba turi lygų mokslą. Vakarinės amatų mokyklos tik amatininkams.

Kas link vakarinių mokyklų, nėra jokios prievartos. Lankymas liuosas. Tavo vartojama kalba, tauta arba religija nepadarą jokio skirtumo — galėsi lengvai įsimokyti šito krašto kalbą. Tau tik reikia nueiti į arčiausią mokyklą ir užsiregistruoti.

Pradinės mokyklos.

Pradinių mokyklų registracijos prasidėjo rugsėjo septintą dieną ir kursai prasidėjo pirmadienį, rugsėjo dvyliką dieną. Patartina pat pradžioje užsiregistruoti. Nauji studentai priimami nevėliaus kaip dvidešimtis vakarų po mokyklos atsidarymo, bet mokyklos viršininkas gali priimti norinčius mokyties, jeigu tas nestabdytų klases pro gresą.

New Yorko mieste gali rasti vakarines mokyklas visai arti namų, kur tik gyveni. New Yorke galima gauti adresą arčiausios mokyklos iš viešo knygyno arba rašant vakarinių mokyklų direktoriui, 500 Park Avenue, New York City, arba Lietuvių skyriui, Foreign Language Information Service, 15 West 37th St., New York City.

Amatų mokyklos.

Jeigu per dieną dirbi ir nori savo stovį per techniską lavinimą pagerinti, tą lengvai gali padaryti užsiregistruojant vienoj amatų mokykloje. Kursai yra sekanti:

Automobilių, kepimą, budavimą, dailidystę, namini

LAWRENCE, Mass. — American Woolen kompanijos didelės dirbtuvės, samdančios 20,000 darbininkų dirba pilną laiką. Sulig kompanijos viršininkų paskelbimų yra užtikrinama darbo per visą žiemą. Medvilnės išdirbystės samdančios iš viso taipat apie 20,000 darbininkų pradeda dirbti pilną laiką ir beveik pilną įtalpa.

JOPLIN, Mo. — Pakilus švino kainai doleris tonui nekurios žionaitinės švino kasyklos pradėjo dirbti.

NEW BEDFORD, Mass. — Išgirdus gandas, kad audinių dirbtuvėse bus numuštas mokesť New Bedford audinių taryba atsisaukė į savo vietines unijas paaikškinimui savo padėties. Unijų viršininkai pareiškė, kad streikas yra neišvengtinas jei darbininkams atlyginimas bus sumažintas.

darbą, namų daboimą, geležį ir plieną, vidurinį papuošimą, jubilieriystę, litografiją, spaudinimą, architektūrą, knygų apdarymą, audimą, mašinų dirbtuvės, rankų gydymą, galvos prižiūrėjimą, moteriškų galvos parėdų, komercijinę fotografiją, fortepianus, nejudinamą turtą, švinorystę, skulptūrą, laivų statymą, komercijinę dailę, ženklių tepliorystę, matavimą, rubsiuvystę, telefonų, siuvimą, telegrafiją, medžio darbą ir t.t. Ileidimas tik tiems, kurie nelanko dieninę mokyklą ir kurie dienomis amatininkai. Studentai patys gali išsirinkti kursą, bet negalės rinkti tuos, kuriuose neprisirengę. Studentai turi lankyti mokyklą du vakarus į savaitę. Amatų mokyklų registracija prasidėjo rugsėjo tryliką dieną ir mokykla atidaryta rugsėjo 20 d.

Aukštesnės mokyklos.

Vakarinės aukštesnės mokyklos tiems, kurie užbaigę pradines mokyklas arba turi lygų mokslą.

Apart kitų kursų vakarinių mokyklos mokins buhalteriją, literatūrą, matematiką, istoriją, praneuzų ir anglų kalbas, stenografiją ir rašomos mašinėlės raštą. Ir tas ne viskas, iš viso mokina apie ke turias dešimtis septynių kursų.

Šitose mokyklose gali stengtis gauti reikalingą dalį mokslo laipsnių del tolimesnio dantininkystės, tiesų, vaitstininkystės ir panašių mokslų.

Nesenas New Yorko miesto Board of Regents nutarimas skaito vakarines aukštesnes mokyklas lygias su dieninėmis.

(Foreign Language Inf. Service)

Anglijoj pervežant įvairias prekes iš vienos vietos kiton gelžkeliais, kiekvienais metais pavogiamas nemažaus kaip už 5,000,000 dolerių vertės.

Daugiaus vyrų negu moterų.

Praeitų metų cenzas parodo, kad Suv. Valstijose yra daugiaus vyrų negu moterų. Maždaug skaitoma, kad 100 moterų yra 106 vyrai, o Nevados valstijoje net 148 vyrai kiekvienam 100 moterų. P. Young.

KAIRYS IR RAULAS DISKUSUOJA SOCIALIZMĄ.

V.

Kas tai yra socializmas.

Superintendo pagalbininkų klausimas.

Tęsinys.

Dabartinis stovis nepakenčiamas — Dekapitacija: Gyduolė Galvos Skaudėjimui — Betvarkant Produkciją — Nepasitenkinimas Koncentravimu — Absoliutiškas Sąsąskaitybos Reikalingumas — Aritmetikos Problema — Socialistinis Aikvojimas — Stebuklas.

Socialistas. — Darbo planas bus ar nebus, Kairy, bet dabartinis žmonių stovis yra nepakenčiamas ir gana, gi mes darbininkai jau daugiau nebe norim vergauti. Mes nesam liuosai, mes esam vergai; mes esam, neva šiaip-taip apmokami, vagių ir tyronų vergai, spaudžiami visokiais išmanytais budais. Mes bekraudami

turtą kapitalistams turim aukoti savo sveikatą, savo gyvenimą, savo pačias ir vaikų, kad šitie dykaduoniai turėtų visko pakaktinai. Pažiūrėk į musų viešas prieglaudas; nueik į musų ligonbučius, aplankyk musų namus, jei tamista manai, kad aš niekus plauškiu.

Katalikas. — Raulai, malonėkit paklaustyti šito mano sekreto. Aš esu nepatenkintas dabartinio stoviu turbut tiek kiek tamista ir atjaučiu tas kankynes, kuriomis esam varginami, tai kaip patsai. Aš žinau, kad musų, taip labai ginama, liuosybė nepatenkina visų darbininkų. Bet socialistai niekuomet nepagerins žmonių

GENYS MARGAS PASAULIS DAR MARGESNIS AUKSAS.

Auksas, geltonai žerintis metalas, kuriu puošiamės, kaip ir kiti metalai randasi žemėje.

Aukso lopšys.

Žemė turi įvairių aukso turtų savyje paslėptų. Žmogus juos su didžiu vargu suveda. Aukso gamtoje randame apščiui. Jis randasi mažiau ar daugiau visuose žemės kraštuose, bet taip smulkios dalelės, kad jį sunku surinkti. Daug aukso dalelių galima rasti net ir upių smėlynuose. Jūrse yra aukso daugybės.

Tyrinėtojai tvirtina, kad kiekviename tone jūrų vandens randasi aukso grūdėlis. Netik jūrų vanduo turi šiek tiek aukso, bet upės, upeliai, jūrosna įtekėdami atneša aukso dalelių. Galima spėti, kad ateity, pritrūkus to brangaus metalo, jį iš marių vandens.

Aukso randas daug kaiku-

riose šalyse, ypačingai Kalifornijoje, Australijoje, Alaskoje, Afrikoje, Uralų kalnuose. Iš Uralų ištraukia kasmet dvidešimt milijonų dolerių vertės aukso. Gamtoje auksas randasi ar vandens smėlynuose, ar įsimašęs su kitais mineralais. Dažniausia jis yra sumaišytas su kvareu.

Jo dvilypė reikšmė.

Brangus akmenys ar metalai kaip rubinas ir ametistas dažnai tur vertę vien dėl savo grožės ir dėl to kad jų mažai tėra.

Kiti kaip geležis ir varis vertinami dėl jų naudingumo. Aukso galima priskaityti prie pirmųjų arba brangiųjų metalų ir prie antrųjų naudingųjų metalų.

Jisai gražus, brangus, naudingas. Aukso gražus. Jis mums niekad nenusibosta. Turbut dėl to, kad tur saulės spalvą. Daug jo grožės priklausau nuo šios spalvos. Kas

iš mūsų mylėtų auksinius dalykus jei jie būtų tamsios spalvos, pavyzdin, juosvos. Gi saulė mus džiugina, linksmina savo spindėjimu, taip ir auksas savo šviesa sušildo mūsų dūšingumą. Jo geltonai rausvas dažas mūsų akių nealsina. Kas tik gali stengiasi turėti ką nors auksinio.

Aukso brangenybė.

Aukso esama apščiui. Todėl neturėtų būti brangus. Vienok žinome, kad jis yra brangus. Be to, kad jį vartoja įvairiems papuošalams ir pinigų vertei. Jį išsirinko delto kad jis nerūdija. Oras jam nekenkia. Jis kietas. Duodasi iškalti į plonas plėveles.

Aukso plėvelė gali būti 1-282-000 colio plonumo. Grynas auksas mažai kam vartojamas. Jis yra perminkštas. Jį tarpina ir maišo su kitais metalais, kartais su sidabru,

Aukso įvertinimas.

Auksas kainuojamas karatais. Dvidešimts keturi karatai, tai grynas auksas. Aštuoniolika reiškia aštuoniolika dalių aukso ir šešias dalis kitokio metalo, dažniausiai vario. Auksiniams dantims paprastai vartoja ar dvidešimts, ar dvidešimts — dviejų karatų auksą.

Randant gamtoje tiek daug aukso ir žmonijai taip jį taupinant, rodo, turėtų būti jo užtektinai. Bet ne. Pasaulis niekad tiek brangiųjų metalų nereikalauja, kaip dabar. Barbarų papuošalams užteko by kokio blizgučio.

Dabar vis reikalauja tikro ir gryno aukso papuošalo. Pramonė ir prekyba remiasi aukau, pinigų, o ar kada jį tiek buvo išsivysčiusi kaip dabar.

Aukso gimimo metai.

Aukso žmonės jau senai vartoja. Kaip senai sunku pasakyti, bet istorijai praside- dant jau žmonės buvo suradę auksą. Nemokėjo rašyti, raidžių sudėti, o jau auksu puošėsi. Jo šviesa, jį džiugina

no ir jis mėgino jį išdirbti. Pagal jų civilizaciją jie ir šitą brangių metalą vertino.

Kas vergas?

Auksas visus vilioja. Jo grožė ir prasiplatinęs vartojimas sukelia nemažą pagundą kuriai tik stipriai pasipriešina.

Sunku pasakyti ar žmogus yra aukso vergas, ar auksas jo vergas. Aukso žmonijai tarnauja ilgai ir įvairiai. Bet ir žmogus jam tarnauja, vergauja, pašvenčia gyvenimo dienas. Išsizada visko jo iekšodamas. Kiek žmonių surastum aukojant prie aukso altoriaus! Visi trokšta tą gražųjį metalą įsigyti, juo pasipuošti.

Aukso kalnas.

Tas troškimas aukso yra toks didis, kad žmogus ištisas naktis nemiega, prakaituoja jo beieškodamas. Kada pasiklido žinia, kad atrado aukso kasyklą Alaskoje, kiek žmonių apledo namus ir net šaltes Alaskos klimatas jų nesulaikė. Tas aukso troškimas ir Amerikos istorijoje ne vieną puslapį išrašė.

Europoje išgirdo, kad Amerika aukso šalis. Europiečiai suskubo ieškoti aukso kalno. Klaidžiojo po įvairias Amerikos dalis. Apsilrė kiti gryzo namon, kiti apsigyveno svetimose šalyse.

Ne visiems lygus.

I auksą galima žiūrėti įvairiai. Chemikas šiaip svarsto apie auksą. Kokio kietumo, su kuo susijungia. Kaip ir kiek gamtoje jo yra. Pirklys tą patį auksą visai kitaip įkainuoja. Jam rūpi kiek jis gali juomi pelnyti. Kokiu būdu jo prekė aukso daugiau jam atnešų. Šykštuo- lia taipat tur savo pažūras i auksą. Jo vienatinis geis- mas yra kad jo aukso žiupsnelis greičiau augtų. Jis išsizada visko, kad tik patenki- nus savo nesuvaldomą turto geismą. Filozofas tur taipogi savo nuomonę apie auksą. Jis atsižvelgia giliau i pasek- mes, ieško pirmosios priežas- ties. Jisai mato aukse prie- žastį, jei nevisų tai didžiū- mos, žmonių nedorybių. Va- giliavimas, žmogžudystės, su- ktybės ir kitokios nedorybės, yra aukso dievaičio vaikai.

Ašarėlė.

Plieno bažnyčia.

Maniloje yra viena iš vieno plieno nedidelė bažnyčia. Tās bažnyčios dalys buvo paga- mintos Europoje ir pasiųstos i Philipinų salas.

Skaitoma, kad Vokietijoje yra apie 500,000 nedirbančių.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

JUOKŲ KREPSELIS.

Gera žmona.

VYRAS. — Tik dvidešimts dolerių nori! Labai gražu! — Maniau kad tau daugias reikės!

PATİ. — Ne, mano dūšele! Vėl turi naują mano meilės dokumentą! Perdaug tave myliu kad turėtumei visas mano išlaidas padengti.

Pas gydytoją.

Ar nuo senai, mano šir- dele, jauti galvos sukimą?

— Ištikrųjų, daktarėli, ne- atsimeu. Žinau kad buvo puota, po puotos — Naujie- ji metai, o po Naujųjų me- tų — Trys Karaliai, o po Trijų Karalių — krikštynos, o po krikštynų — ves- tuvės, o po vestuvių — kitos vestuvės, o dabar ge- ras Dievulis davė Užgavėnės ir viskas taip man galvoje susimaišė, kad jau ir pasau- lio neatskiriu.

Geras išradimas.

— Susimildamas pasakyk, ką darai kuomet pati kolio- jasi?

— Turiu gerą išradimą. Užsuku gramofoną kurs jį užrėkia. Iš dviejų nelaimių, gramofonas geresnis.

JAU IR DOLERIAI EINA I LIETUVA NE VIEN TIKTAI AUKSINAI.

Daugelis žmonių nuolat kreipdavosi i "Draugą", prašydami per- kelti jų pinigus Lietuvon doleriuose. Iki šiol vis dar negalėjome to padaryti.

BET DABAR JAU GALIME.

Pas mūs galima nusipirkti dolerinių čekių vertės 5 dolerių, 10 dol., 20 dol., ir 50 dol. Kitokių nėra.

Tie čekiai nebrangūs: už kiekvieną reikia damokėti 50c., vis tiek kokio jis būtų didumo. Norint gauti i kitus miestus per paštą, reikia dar atsiųsti 10c. extra už registravimą laiško.

Taigi, kas nori gauti, padėkime, 50 dolerių čekį, turi užmokėti \$50.50, o i kitus miestus \$50.60.

Norint gauti čekiais 1,000 dol: reikia imti 20 čekių po \$50.00 ir užmokėti \$1,010.00.

Šitus čekius galima vežtis su savim, arba siųsti kam nors kitam i Lietuvą.

Juos išmaino Lietuvos Ukio Bankas Kaune ir per savo skyrius ir agentus miesteliuose po visą Lietuvą.

Bankas maino šitus čekius sulyg to kurso, koks yra mainymo dienoje, už patį mainymą nieko neima.

Čekiai yra geri per dvėjus metus nuo dienos išrašymo. Tat jeigu kursas kada pasirodytų labai augštas, tai galima palankti patoges- nio laiko, kada bus kursas žemesnis; bet i du metu reikia išmainyti, nes paskui čekis jau bus negeras.

Kol čekis neišmainytas, jisai visados skaitosi doleriais.

Nusipirkus čekį reikia tuoj pasirašyti savo vardą-pavardę vienu čekio ant linijos kur yra atspaudinti žodžiai "pirmas parašas išpir- kusio čekį". Kuomet nuvažiuosite i Lietuvą ir norėsite čekį išmai- nyti, tuomet Banko valdininkui matant reiks vėl pasirašyti čekio apa- čioj kur yra žodžiai "antras parašas išpirkusio čekį". Tokiu būdu Bankas mato, kad tas čekis ne vogtas, jeigu abudu pasirašymai vie- nodi.

Siunčiant čekį iš Amerikos i Lietuvą kam nors kitam, reikia tuo- jaus kaip tik nuperkate čekį, pasirašyti savo vardą — pavardę abe- jose vietose kur yra pirmas ir antras parašas ir da parašyti čekio viduryj kam siunčiate tą čekį: po žodžių "išmokėkite šiuo čekių" reikia parašyti vardą-pavardę ir gyvenamąją vietą to asmens, kuriam siunčiate.

Tuos čekius privalo siųsti i Lietuvą pats pinigų siuntėjas, o ne "Draugas"; laiška žinoma reikia registruoti.

Jeigu kelionėje čekis pražutų, tai "Draugo" Administracija už tai neatsako. Tokiam atsitikime reikėtų pranešti apie tai Bankui. Jis padarys tyrinėjimus apie pražuvusį čekį ir jeigu po 6 mėnesių čekis neatsiras, tai Bankas grąžina pinigus.

Ukio Bankas maino šitus čekius einančiais Lietuvoje pinigais, vadinaš dabartiniais auksiniais; o kai bus tikri Lietuvos išleisti pi- nigai, tai mainys i lietuviškus pinigus sulyg to kiek bus verta už dolerį.

Nevienam gali ateiti įgalv klausimas, delko Bankas neišmoka šitų čekių doleriais, bet tikta auksiniais?

Atsakymas: delto, kad Lietuvoje doleriai nevalkščioja po žmones, nieko nei pirkši nei parduosi už dolerius, o tikta už auksinus; visa pirklyba eina auksiniais, o doleriai gali tikta Banke gulėti.

Galima šitus čekius ir-gi padėti Ukio Banke ant procentų kaipo dolerius ir procentai už juos skaitysis doleriais.

Važiuojant i Lietuvą dauguma nori vežtis gyvus dolerius. Bet pažiūrėkite, su kokia baimė ir drebėjimu jie keliauja: naktimis ne- miega, nuolat dairōsi, ar kas i juos nežūri, ar nenumano, kad jie turi daug pinigų...

NEREIK DAUGIAU BIJOTIS, NEREIKIA DREBET!

Vežant dolerius čekiais nėra baimės. Doleriniai čekiai vagiui ne- naudingi, — jis negaus pinigų, nes Banke turės pasirašyti ir visi mū- tys, kad jo parašas ne toks, kaip pirkusiojo čekį.

Kas norite dolerinių čekių, kreipkitės i
DRAUGO PINIGŲ SIUNTIMO SKYRIŲ
2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.

A. GRIGAITIS
8 W. 95 St. Tel. Beverly 2257

Puikus Istoriskas Teatras

LIETUVOS KUNIGAİKŠTIS NARIMANTAS

Penkių Veiksmų Labai Graži Drama
— STATO SCENOS —

TEATRALIŠKAS KLIUBAS "LIETUVA"

Nedėlio, Spalio -- October 2ra dieną 1921 m.

C. S. P. S. (SCHOOL) SVETAINĖJ

4758 South Honore Gatvių

Pradžia 7-tą Val. Vakare

GERBIAMA VISUOMENĖ! Neproleiskite progos pamatę šio puikąs perstatymą. Veikalas yra iš senovės Lietuvių Kunigaikštėjų gyvenimą. Taipgi T. K. L. prieto jau senėi rengias. Todel atsilankiusieji busite pilnai užgaudinti. Po Teatru bus šokiai.

Kviečia Visus T. K. LIETUVA.



IS WEST SIDES.

Aušros vartų parapijos
Kronika.

Rugsėjo 4 d., šiais metais, Altoriaus Puošimo Draugija, kuri jau penki metai gyvuoja, surengė vakariene su programa. Seimininkėms vadovavo gerb. mot. Šiaulienė, Vilčiauskienė ir Budreckienė. Svečių prisirinko apie 200 asmenų. Kuomet gardžiai valgė dešras ir kitus gardumynus, gerb. klebonas, kun. F. Kudirka pradėjo vykdyti programą: pats pasakė keletą žodžių, pagirdamas Altoriaus Puošimo draugiją už uolų darbavimosi bažnyčiai, nes jau yra surinkusi apie 5 tukstančius dolerių ir už juos nupirkusi brangių rūbų ir skalbinių daiktų.

Paskui kalbėjo pati tos draugijos įsteigėja Juoz. Budreckienė ir V. Butkienė, papasakodamos, ką ji nuveikė bažnyčiai.

Paskui buvo dainų, deklamacijų. Už vis gražiausia pakalbėjo gerb. Brenzaitė apie Moterų Sąjungą ir karštai ragino rašyti į ją. Aukų surinkta \$15.24. Gryno pelno liko apie 100 dolerių.

Delei bedarbės buvo manoma, kad šiais metais vaikų mažiau susirinks mokyklon, bet apsiriki. Prisirinko kaip ir praėjusiais metais, 434; bernelių 188 ir merg. 246.

Pradėjo mokslo metų iškilmingomis šv. Mišiomis su išstatymu šv. Sakramento.

Pritaikintą pamokslą pasakė klebonas, kun. F. Kudirka. — Rugsėjo 27 d. atvažiuavo gerb. Lietuvos Atstovas Vold. Čarneckis į Aušros Vartų koloniją, mokiniai turėjo laimę pažinti Atstovą, nes ant tiek buvo malonus, kad aplankė kiekvieną kambarį. Vaikai dėkingi už tokį malonų apsilankymą, įteikė gėlių ryšulį ir prizadėjo sudėti po keletą centų nupirkti boną už \$50. Prie to dainavo ir deklavo. Gražiausia pasakė eiles Marijona Petruskevičiūtė ir monologą Longinas Labanaukas. — Rugsėjo 25 d. vietinė L. Vyčių 24 kuopa surengė parapijos nardai vakarą ir atvaidino "Brangus draugas." Vienas iš vyčių pasakė juokingą monologą "Makabilius," kitas parodė amerikizmus, kaip Lietuvoje suka virves. Paskui jaunimas žaidė ir šoko.

Reporteris.

L. VYČIŲ CHICAGOS APSK. CHORO NARIŲ DOMEI.

Choro repeticija bus šį vakarą, rugsėjo 30 d. Mark White Square Parko salėje. Visi nariai, ir kurie negavote užkvietimų malonėkite atsilankyti.

A. C. Alaburdaitė, rašt.

TEISEJAS LANDIS BARA KARPENTERIUS.

Namų statymo arbitrai teisėjui Landis pranešta, kad karpenterių unija ne tik atsisako dirbti už teisėjo pasikirtą užmokesnį, bet posėnovei ignoruoja iš kitur prislūgusią čia namams statyti medžiagą. Karpenteriai reikalauja, kad medžiaga būtų perkama Chicagoje.

Kad taip, pasakė teisėjas, tai karpenteriai tokiu pasielgimu patys prašosi juos sukimšti kalėjiman už tą suokalbavimą.

JOMS PERMAŽAI.

Viršutinių gtležinkelių ir gazo kompanijos, Chicagoje, visomis priemonėmis darbuojasi, kad už jų patarnavimus visuomenei nebūtų sumažinta mokeskis.

Taigi, kaip viena, taip kita kompanija tvirtina, kad jos dar permažai gaunamos. Sakę, jų patarnavimas turėtų būti brangiau apmokamas.

Illinois komercijos komisija nusprendė, kaip daug tos kompanijos turi gauti už savo patarnavimus.

LENKŲ BURBULAS CHICAGOJE.

(Užbaigta)

A. Čarneckis pripažino, kad Vilniaus srity yra didelės baisenybės, kad vaikai neturi ko pavalgyti, o senesnieji nei tiek, kad tie yra tokios pat baisenybės kaip ir Rusijoje.

Ant galo pasakė, kad tas visas žinias apie baisenybes Vilniaus srity sužinojęs nuo vieno asmens, kuris buvęs Vilniuje ir jo apilinkėse. Jis susirinkusius šaukė, kad jie nors vaikūčius gelbėtų aukomis, sakydamas, kad bus rinkliava tuoj po jo prakalbos ir atsišveikindami apleido švetainę. Vakaro vedėjas (sakė esąs lietuvius bet greičiausia bus galicijietis, pasiėmęs popiergalį, iššaukė kelias moteris, kad pereitų per švetainę parinkti aukų badaujantiems Vilniuje.

Ir pamislykite kokis lenkų duosnumas šiame susirinkime. Dar nesigėdijo paskelbti kad savo Vilniaus vaikams surinko vos tik \$37.36. Kad jau ir kun. Štučkė teaukavo tik vieną dolerį. St. Kunz paaukavo vos 2 penktukų. Vakaro vedėjas išgirdęs kiek tesaukauta, net susiriesdamas barė susirinkusius už tokį nepatriotiškumą, bet paskui pateisino bedarę.

Kalbėjo kažkoks Žnuško. Tai tikras pliovotojas. Nė vieno žodelio nepasakė nei žaidamas, ar tai Lietuvos Vals-

tybė, ar tai lietuvius. Sakė, Lietuvoje esą tik pelkės, didžiausi tamsunai, o Kauno "taryba" susidedanti iš "žiaurių barbarų". Neduokim jiems tvirti savystovę valstybę, paimekime į savo rankas, o tie muzikai tenai, toje mažoje Kauno gubernijoje nemoka kaip tvarkytis. Mes-sako-turim teisę tą žemaičių saujalę pavergti, nes jų kalba yra panaši į lenkišką. Skubinkimės", skatino kalbėtojas, "Jie nori tvirti visokias mažas valstybėles kaip 'Zmud' 'Augstalei' 'Centralna Litwa' ir kitokias neduokim jiems progos išgyventi, nes jie yra gudrus. Paskui jie paverss Lenkiją, bus tada mums kaput". Gale savo barbariškos prakalbos ragino jungtis į kažkokią "Unii Litewsko-Polskiej." "Nes-sake, jie mes kuogreičiausiai nesi-vienysimės į są-ga ar dr-ja tai Lenkija žlugs".

Kalba A. Gužeki. Tas lenkų bernas dar nemokėjo nei lenkiškai gerai kalbėti, bet gerai mokėjo kaip įžeisti lietuvius. Sakė, kad "Lietuva, ar anksčiau, ar vėliau bus lenkų pavergta". Ir su tokiais žodžiais užbaigė savo "spychių".

Prakalbų vedėjas Žnuško skaitė rezoliuciją, kurioje pirmose eilėse protestuojama į ješ Lietuvos apsisprendimą, kad ji esant neatidalinama Lenkijos į provinciją, kad niekas nesikabintų prie Zeligowskio ir tam panašius kitokių pliurpalų. Po perskaitymo liepė žmonėms atsistoti. Visi atsistojo. Paskui aiškino, kad tai buvęs ženklas už rezoliucijos priėmimą. Lietuviai tą išgirdę aštriai užprotestavo. Pakilo sumišimas. Ir lietuviai visi kaip vienas išėjo iš švetainės.

Reikėtų lietuviams daugiau padirbėti ir neprileisti lenkų, kad ir prie tokių nelabų žingsnių.

Gera kalbės lenkiškai.

IS TOWN OF LAKE.

Šv. Kryžiaus bažnyčioje rugs. 18 d. tapo iškilminiai paminėta, apvalkščiota šventė paaukštinimas švento Kryžiaus. Nors ta šventė pripuola trečiadieni, bet buvo perkelta į šventadienį. Šikilmingą sumą su įstatymo šv. Sakramento laikė gerb. kun. J. Čužauskas. Gerb. klebonas, kun. A. Skripkus pasakė gražų, turiningą pamokslą pritaikintą tai iškilmei.

Nors ryto metu buvo apsiniaukusi, bet per iškilmę saulutė vėrėsi pro langelius ir savo spinduliais nušvietė puošnų bažnyčios vidų, tarytum, visa gamta džiaugėsi tai link-

smybe ir su žmonėmis kartu garbino Visagali.

Šv. Cecelijos choras kaip visada ir šiuo kartu pagirtinai išpildė savo dalį, o ypač solistai-es. Solo giedojo varg. V. Daukša, p-lė Z. Mastauskaitė, p. Ambrozevičia, duetuose giedojo, Z. Mastauskaitė, A. Kušleiko ir K. Raudaitė. Alumnė.

PRANEŠIMAI.

IS TOWN OF LAKE.

Labd. Sąj. 1-ma kuopa laikys paprastą susirinkimą penktadienį, rugsėjo 30 d. 7:30 val. vak., šv. Kryžiaus parap. švetainėje.

Valdyba.

IS NORTH SIDES.

Liet. Giesmių ir Dram. Dr-ja po šv. Cecelijos globa ims dalyvumą šv. Mykolo parapijos bazare sekmadienį, spalio 1 d. Visi nariai yra kviečiami susirinkti švetainėje 6 val. vakare ir buryj dalyvau-sime bazare.

Mergaitės, moterys ir vyrai sueikime visi kad bazare mūsų draugija viršytų kitas. Jau dabar prie pirmos eilės stovime. Narys.

Ž. Ž. Rytoj, Spalio 1 d.

A. + A.

JUOZAPAS KANAUSKIS

mirė rugsėjo 26, 1921, 12:10 val. po pietų 44 metų amžiaus, paėjo iš Kauno rėd. Valnučių parapijos, Trumpintų kaimo, Amerikoje išgyveno 19 metų, paliko dideliam miltudime seserį Domicelę Šarkienę, broj Joną Kanauskį, Lietuvoj broj Aleksandrą ir seserį Marijoną Miškinienę.

Laidotuvės bus pėnyčioj, rugsėjo 30 d., 1921 šv. Kryžiaus bažnyčioje 8:30 val. ryto į šv. Kazimiro kapynus. Lavonas randasi po num. 4559 So. Hermitage Ave. Laidotuvėmis rūpinasi sesuo Domicelė Šarkienė.

Kviečiame visus gimines ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

10 METŲ ŠITAM BIZNŲ

M. J. KIRAS & CO. 3331 SOUTH HALSTED ST. Phone Yards 6894

PINIGŲ SIUNTIMAS, PASPORTAI, LAIVAKORTES. Perkame ir parduodame namus ir farmas. Perkame ir parduodame pirmus ir antrus mokesčius. Duodame paskolas ant namų. Padarome visokius dokumentus. Teisėgas, greitas ir geras patarnavimas. Ofiso valandos: Nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Pamedėliais, Seredomis ir Pėnyčioj iki 6 vakaro. Nedėliomis iki 2 valandų po pietų.

Darbininko Draugas

PAIN-EXPELLER

Valstakankis užrėg. S. V. Pat. Ofis. Garsus per daugiau kaip 50 metų.

Tėmyk (Anker) Valstakankis

ATYDAI

Gerb. Klebonų ir Vargonininkų

Išsigijus nuosavą milžinišką dirbtuvę, turint daug vietos, pasitengė turėti gatavų visokios rūšies ir didumo Vargonų.

Šiuom tarpu turime greitam pardavimui antros rankos Vargonus: 17 balsų 8 Registras, Dviem Manualais ir Pedalais. Electrodumimas. Aukštis 18 pėdų, plotis 12 pėdų, Gilius 8 pėd. Visos mechaninės dalys perdirbtos ir pagerintos. Fronto dudos auks. bronz. atrodo kaip nauji ir balsai labai gražūs.

Antri vargonai 14 balsų. 6. Regi strais, 2 Manualais ir Pedalais pradėti statyti dirbtuvė, bus gatavi į 6 savaites.

Tų vargonų specifikacijos išsiųsim ant pareikalavimo ir apie kainą meldžiam kreiptis į dirbtuvės ofisą:

RADZEVICZ ORGAN COMPANY (Inc.)
262 Washington Avenue,
Belleville, N. J.

A. + A. PR. PUNKAUSKIS

Mirė rugsėjo 27, 1921, 11:45 naktį, Cook County ligoninėje, 50 metų amžiaus. Paėjo iš Kauno rėd. Tauragės apskr., Kvėdains vals., Geniotų kaimo. Paliko 2 sūnų: Kazimierą ir Stanislovą Amerikoje, Lietuvoje moterį Jieva, sūnų ir dukterį.

Laidotuvės bus subatoje, Spalio 1, 1921, iš šv. Jurgio bažnyčios į šv. Kazimiero kapines. Velionis pašarvotas pas Stanislovą Kundrotą, 3546 So. Union Ave.

Kviečiame visus gimines ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Graborius A. Masalskis.

LITHUANIA

Arčiausia pasiekimui Lietuvos vieta. Geras malstas, ir užtektinai. Didelė pasivaikščiavimo vieta. Visi parankumai, moderniško laivo.

RED STAR LINE

Išplaukia kas savaitę Pier 68-62 North River, New York. Samland New York (Spalio 15) Gamlund Hamburg (Rugs. 22) Tik 3-čia klasa

AMERICAN LINE

Manchuria New York (Spalio 5) Mongolia (Spalio 26) Minckahda Hamburg (Rugs. 22) Tikrai tiesiai į Piliu INTERNATIONAL MERCHANTILE MARINE CO. 116 laivų — 1,250,000 tonų, Chicago F. C. Brown, West Pass Agent, 14 North Dearborn St.,

PLATINKITE "DRAUGA"

United States Lines

General Agent Centralis ir Ryklės Europos NORTH GERMAN LLOYD, BREMEN
IS New Yorko tiesiai į
BREMEA — DANZIGA — LIEPOJU
Tiesioginis susisiekimas į LIEPOJŲ per Danigą. Tiesus persilankymas nuo laivo ant laivo
HUDSON Spalio 15, Gruodžio 3
PRINCESS MATOIRA Spalio 22 ir Gruodžio 10
POTOMAC Lapkr. 5, Gruodžio 24
IS NEW YORKO TIESIAI Į CHERBOURG-BREMEA
Greitai laivai plaukiant po Amerikos Vėlavą
GEORGE WASHINGTON Spalio 4, Lapkr. 8, Gruodžio 8
AMERICA Lapkr. 1, Lapkr. 29 ir sausio 3
H. Claussenius & Co., General Western Pass. Agents
100 N. LA SALLE STR. CHICAGO. Telephone Franklin 4130
MOORE & McCORMACK COMPANY INC.
ROOSEVELT STEAMSHIP COMPANY INC.
UNITED AMERICAN LINES INC.
Managing Operators for the U. S. SHIPPING BOARD

Užsisakykite "Laivą"

"LAIVAS" eina kartą į savaitę.
"LAIVE" talpinamos Mišių Lekėja, Evangelija ir jų paaiškinimas.
"LAIVE" telpa daug tikybinių straipsnelių.
"LAIVAS" atveža daug žinių iš katalikų gyvenimo ir darbų.
"LAIVE" tilps atsakymai į klausimus. Gerb. kun. Bučys žadėjo ir toliau tą "Laivo" skyrių užpildyti.
"LAIVAS" visur ir visiems naudingas, bet naudingiausias lietuviams tenai, kur jie neturi lietuvio kunigo ir savo bažnyčios. Į tokias vietas "Laivą" turėtų plaukti kodangiausia.
"LAIVO" kaina metmas \$1.50 pusei metų 75c vienas num. 5c

"LAIVAS"

2334 So. Oakley Avenue Chicago, Illinois.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS

"DRAUGE"

S. D. LACHAWICZ LIETUVIS GRABORIUS Patarnauja laidotuvėse kuopigrausia. Reikale meldžiu atsilaukti, o mano darbu busite užgaudinti. 2314 W. 25rd Pl. Chicago, Ill. Telefonas Canal 2199